

Memorie van Toelichting

Algemeen deel

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Wet zorg en dwang voorziet ook in regelen van rechtspositie en verminderen van toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. Waarom niet meer daarbij aansluiten? De Wet zorg en dwang heeft als belangrijk voordeel boven dit wetsvoorstel dat de besluitvorming omtrent het toepassen van onvrijwillige zorg, waaronder vrijheidsbeperkende maatregelen, zorgvuldig gereguleerd is. Dat ontbreekt in dit wetsvoorstel. Waarom wordt bijvoorbeeld ook niet duidelijker voorzien van een stappenplan en een onafhankelijk toetsers zoals de Wzd-functionaris bij de Wzd of de geneesheer-directeur in de Wvvgz. (Zie ook paragraaf 3.3 MvT)

Ook ontbreekt voldoende aandacht voor de samenloop van Jeugdwet met Wvvgz en Wzd.

Hoofdstuk 3 Hoofdpijnen

Er worden drie verschillende regimes geïntroduceerd. De zorgaanbieder moet bij registratie aangeven onder welk regime de accommodatie valt. In de MvT wordt gesteld dat het regime ook per afdeling gekozen kan worden. Hoe dit aan te geven bij de registratie?

Het besluitvormingsproces rond toepassen vrijheidsbeperkingen (zoals in Wzd) ontbreekt.

Wanneer het gaat over opname in een gesloten regime wordt naast jongeren met forse gedrags- en autoriteitsproblemen ook gesproken over jongeren die kwetsbaar en/of beïnvloedbaar zijn. Deze laatste groep zou, onder andere, automutilatie en suïcidaal gedrag laten zien. Later in de MvT, wanneer wordt gesproken over mechanische vrijheidsbeperkende middelen wordt aangegeven dat dit bij suïcidaliteit niet nodig zou moeten zijn en als dit wel zo is de jongere binnen de GGZ thuis zou horen. Hiermee wordt een doelgroep afgekaderd die bijzonder moeilijk af te kaderen is, maar wel een enorme inzet vraagt (ook van vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals fors fysiek ingrijpen en in sommige gevallen uitkleden) van de jeugdzorg, gesloten regime. Juist voor de jeugdzorg, gesloten regime, zou het goed zijn als er een duidelijker doelgroepomschrijving zou komen.

Beslissingen worden genomen door de directeur en/of de jeugdhulpverantwoordelijke. Aan de laatste, evenals aan de gekwalificeerd gedragswetenschapper, worden kwaliteitseisen (op grond van hun registratie BIG resp. SKJ). Aan de directeur wordt geen enkele kwaliteitseis gesteld terwijl hij wel inhoudelijke taken en beslissingsbevoegdheid heeft. Is dat niet vreemd?

De directeur kan veel inhoudelijke beslissingen alleen nemen, dus zonder (verplichte) ruggespraak met inhoudelijke collega's. Ook is, gezien de veelheid aan taken, niet voor te stellen dat hij deze beslissingen moet nemen indien met mandatering gewerkt kan worden. Mogelijkheid tot mandatering ontbreekt in wettekst en MvT.

Tevens is niet duidelijk hoe de directeur en jeugdhulpverantwoordelijke zich tot elkaar verhouden.

In paragraaf 3.3.3 Vastpakken en vasthouden en fysiek ingrijpen worden de termen mechanische middelen, mechanische hulpmiddelen, geweldsmiddelen en vrijheidsbeperkende middelen gebruikt terwijl daar hetzelfde mee bedoeld lijkt. Waarom niet één term in de gehele wettekst en de MvT? Of er moet verduidelijkt worden waarin middelen verschillen en wanneer welke toegepast mogen worden en wat motivatie van dat verschil is.

In paragraaf 3.3.3 Insluiten staat dat de mogelijkheid tot insluiting alleen is toegestaan voor het beperkt gesloten en gesloten regime. Dit is niet congruent met overige tekst in de MvT en de

wettekst en roept daardoor verwarring op en geeft het risico van meerdere interpretatiemogelijkheden. Wanneer wordt bedoeld insluiting op eigen kamer, wanneer in een afzonderlijke ruimte. En wat geldt in welk regime met welke motivatie.

Artikelsgewijs deel

Artikel 1.5

Gesproken wordt over veiligheid en orde in de gesloten jeugdinstelling. Toevoegen van "veiligheid van jeugdige en anderen" is wenselijk.

Artikel 2.3

Eerste lid. Onduidelijk is om wat voor arts het gaat. In de Wzd wordt gesproken over ter zake deskundige arts.

Tweede lid. Er wordt gesproken over verantwoord verblijf. Het gaat ook om verantwoorde zorg.

Artikel 2.4

Niet duidelijk is wat bedoeld wordt met andere bijzondere voorvallen. Bovendien ontbreekt de motivatie voor nog een extra meldingsgrond.

Artikel 3.1

Vijfde lid. Met gezondheid wordt zowel lichamelijke als psychische en emotionele gezondheid bedoeld?

Artikel 3.10

Waarin verschillen aanwijzingen van vrijheidsbeperkende maatregelen? Artikel behoeft verduidelijking.

Artikel 3.12

Waarom stelt de directeur het plan vast? En niet de jeugdhulpverantwoordelijke? Zie eerdere opmerking over kwaliteitseisen aan de directeur en verhouding directeur en jeugdhulpverantwoordelijke.

Artikel 3.13

Tweede lid. Er wordt gesproken over overleg. Is er geen instemming nodig.

De gekwalificeerde gedragswetenschapper wordt ingevoerd. Wat is zijn rol en verhouding met jeugdhulpverantwoordelijke? Is hij wel of niet bij de behandeling betrokken? Is hij wel of niet onafhankelijk? NB. Aan de een gekwalificeerd gedragswetenschapper worden lagere kwaliteitseisen gesteld dan aan een jeugdhulpverantwoordelijke.

Artikel 3.14

Eerste lid. Kan tweewekelijks overleg gemandateerd worden aan een gekwalificeerd gedragswetenschapper? Zie eerdere opmerking bij algemeen deel over inhoudelijke deskundigheid van de directeur. Onder verantwoordelijkheid van de directeur vaststellen zou logischer zijn dan vaststellen door de directeur. Gezien de arbeidsmarkt voor beroepsgroepen die jeugdhulpverantwoordelijke mogen zijn is ook de vraag of tweewekelijks overleg met een jeugdhulpverantwoordelijke realistisch is.

Hoofdstuk 4 Vrijheidsbeperkende maatregelen

In dit hoofdstuk in de MvT en de wettekst ontbreekt een tekst over vrijheidsbeperkende maatregelen met instemming van dan wel tegen de wil van jeugdige en/of ouders.

Artikel 4.4

Eerste lid. Toelichting ontbreekt wat te doen als jeugdige instemt met maatregel.

Derde lid. Voorstel hoe te komen tot afbouw zou al in het plan moeten staan. Opnemen in artikel 3.13.

Artikel 4.6

Eerste lid. In MvT wordt verwezen naar artikel 3.2 derde lid. Dit moet zijn artikel 3.1 derde lid.

Bovendien wordt in wettekst gesproken van achtenhalf uur door de week en zes uur in het weekeinde. In de MvT staat ten onrechte tien, resp. acht uren.

Betreffende vierde maatregel: er wordt gesteld dat bij insluiting op eigen kamer, deze nog min of meer in eigen omgeving verblijft. Vraag is of de eigen kamer als die ook voor insluiting gebruikt wordt nog een eigen veilige omgeving blijft.

Artikel 4.10

Eerste t/m derde lid. "In de huisregels kan staan welke voorwerpen jeugdigen niet in hun bezit mogen hebben." Dit kan ook in het plan van de jeugdige staan.

Artikel 6.3

Laatste zin vierde lid moet zijn tweede lid.

Hoofdstuk 8

Er wordt gesproken van bemiddeling door de vertrouwenspersoon. Een vertrouwenspersoon staat naast de jeugdige, is daarmee partijdig en zou niet de eerst aangewezen moeten zijn voor bemiddeling. De Wkkgz maakt ook bemiddeling mogelijk, door een klachtenfunctionaris. Deze is ook onafhankelijk en bovendien onpartijdig. De klachtenfunctionaris moet bemiddelaar zijn. De vertrouwenspersoon vertrouwenspersoon die de jeugdige terzijde staat!

Artikel 11.3

Onderdeel C, D en E. Er is onvoldoende aandacht voor de beperkte tijd en de beperkte informatie waarmee de rechter de afweging moet maken of er geen minder ingrijpende mogelijkheden zijn. In de praktijk leidt dit tot ongewenste spoedmachtigingen.

Hoofdstuk 12 Overgangsrecht

De praktijk van Wzd en Wvvgz leert dat een overgangstermijn van drie maanden veel te kort is.

Wetsvoorstel

Artikel 1.1

Aan de gekwalificeerde gedragswetenschapper en jeugdhulpverantwoordelijke worden op grond van hun verschillende registraties (SKJ en BIG) inhoudelijke deskundigheidseisen gesteld. Aan de directeur niet. Dit is vreemd gezien de verantwoordelijkheden in de rest van het wetsvoorstel.

Artikel 1.5

Toevoegen voor de veiligheid van jeugdige of anderen

Artikel 2.3

- 1.b. Toevoegen ter zake deskundige arts
2. Toevoegen verantwoord verblijf en zorg

Artikel 2.4

Definitie van bijzondere voorvallen ontbreekt. Vage omschrijving.

Artikel 3.8

Lid 1.c. verwijst naar artikel 3.9. Dat moet artikel 3.7 zijn.

Artikel 3.10

Toevoegen van veiligheid van jeugdige en/of anderen

Artikel 3.12

De directeur stelt het plan vast. Waarom niet de jeugdhulpverantwoordelijke?

Artikel 3.13

Lid 1. Waarom wordt in het plan ook al niet opgenomen hoe gewerkt aan afbouw van vrijheidsbeperkende maatregelen? Zoals in Wzd.

Lid 1.c. Wat is toegevoegde waarde van dit lid? Is dat niet hetzelfde als vrijheidsbeperkende maatregel zoals bedoeld 1.d.?

Lid 2. Wel overleg, maar geen instemming nodig?

Artikel 4.1

Lid 2.c. Toevoegen gevaar voor de gezondheid of ander ernstig nadeel ...?

Artikel 4.2

Lid 2. ... wordt in een beperkt gesloten of gesloten jeugdinstelling een maatregel slechts toegepast: ...
Waarom geldt dit niet voor alledrie regimes?

Artikel 4.3

Lid 1. Wordt met werkwijze hetzelfde bedoeld als een beleidsplan in de Wzd?

Artikel 4.4

Lid 1. ... neemt een beslissing ... niet nadat ... Handwijze bij noodsituatie ontbreekt.

Lid 1.b. Wat als jeugdige na overleg instemt met maatregel?

Lid 3. Afbouw zou al in het plan moeten staan. Zie opmerking bij artikel 3.13, lid 1..

Artikel 4.8

Lid 2. Er wordt gesproken van een psychische stoornis. Wie bepaalt of er sprake is van behandeling van een psychische stoornis?

Artikel 4.9

Er wordt gesproken van een rechtsbijstandverlener. In artikel 1.1 ontbreekt een beschrijving wie bedoeld wordt met rechtsbijstandsverlener.

Artikel 4.10

Lid 1.c. Toevoegen uitsluitend in aan aanwezigheid van de jongere. Zoals in lid 1.d.

Artikel 4.11

Lid b. Toevoegen zonder mechanische middelen.

Artikel 4.13

Toevoegen Ter bescherming vantoestand en veiligheid van de jeugdige ...?

Artikel 6.2

Er wordt niets gezegd over vastleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen tijdens vervoer in het plan van de jeugdige. Is daar een reden voor?

Artikel 6.3

Lid 1.b. Mist onderzoek aan het lichaam?

Artikel 7.3

Wmcz regelt dit ook. Waarom dan nog dit artikel? Indien apart overleg, wat is de relatie tot de medezeggenschapsraad cliënten? Wat is regelmatig?

Artikel 9.2 en 9.3

Horen thuis in hoofdstuk 4.

Artikel 9.6

Lid 1. Waarom alleen verstrekken door directeur en niet door jeugdhulpverantwoordelijke?

Lid 2. Toevoegen in beginsel wel toestemming vragen met mogelijkheid tot verstrekken zonder toestemming.